

Mérnökgeodézia 2017 Konferencia

Budapest, BME, 2017. október 28.

A KÉSZ-ben rejlő lehetőségek és kihívások

Kolozsvári Nándor

ügyvezető

INNOTESZT Kft.

Tartalomjegyzék

- ▶ Mi is az a KÉSZ?
- ▶ Egy kis történelmi párhuzam
- ▶ A rendelet hatálya
- ▶ Értelmező rendelkezések (fogalmak)
- ▶ Közúti beruházások általános szabályai
- ▶ Minőségügy
- ▶ Útépítési tevékenység
- ▶ Építési műszaki ellenőr tevékenysége
- ▶ Záró rendelkezések

Mi is az a KÉSZ?

- ▶ Közutak Építésének Szabályozása – NFM rendelet
- ▶ Szabályozási felhatalmazás: Közúti Közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény és 152/2014. (VI.6.) Kormányrendelet
- ▶ Ami a magasépítésben a 191/2009. Kormányrendelet, az lesz az út- és hídépítésben a KÉSZ
- ▶ KÉSZ-bizottság munkája: 2016. 2. félévben zajlottak az ülések
- ▶ várható megjelenés: 2018. év első félév, de **új ÚME-k már figyelembe veszik**

Egy kis történelmi párhuzam

Barátkozás, béke és foci a lövészárkok közt ¹⁾

¹⁾ forrás: nemzetisport.hu

A rendelet hatálya

► Milyen utakra vonatkozik?

- országos közút
- helyi közút
- közforgalom előtt el nem zárt magánutakon
- + ezek tartozékai és műtárgyai

} közút

► Építési beruházások mely feladatait érinti?

- előkészítés (útszerkezet méretezése, forrásbiztosítás)
- kivitelezés (beruházó, építési műszaki ellenőr, kivitelező)
- minőségszabályozás
- lezárás

► geometriai tervezésre ill. közútkezelésre nem terjed ki – erre külön rendeletek lesznek (KTSZ, HTSZ, KKSZ)

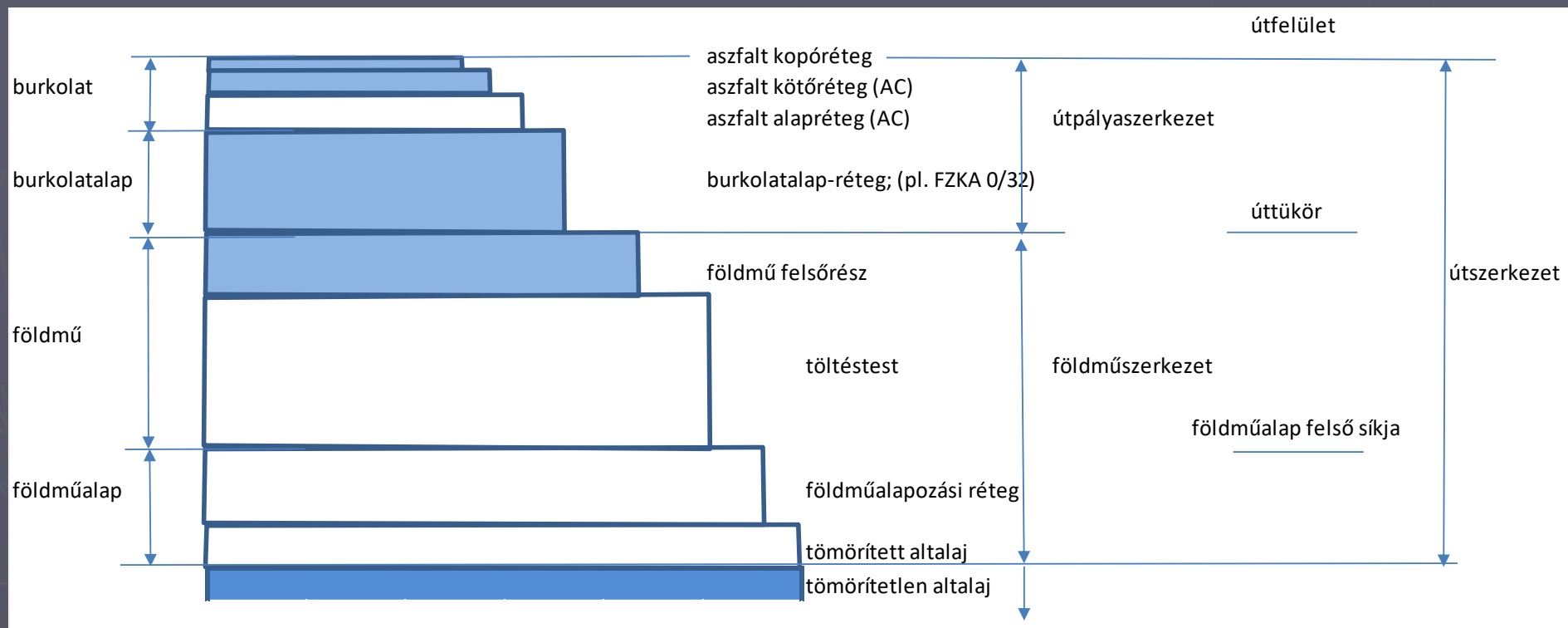
► amit nem szabályoz a KÉSZ, ott az alábbi előírások az irányadók:

- a) európai szabvány (EN),
- b) Magyar Szabvány (MSZ),
- c) Útügyi Műszaki Előírás (ÚME),
- d) európai értékelési dokumentum (EAD),
- e) európai műszaki értékelés (ETA),
- f) Nemzeti Műszaki Értékelés (NMÉ),
- g) Építőipari Műszaki Engedély (ÉME)

Értelmező rendelkezések (fogalmak)

- ▶ ~80 alapfogalom lesz rögzítve a rendeletben
- ▶ cél: **egységesítés**
- ▶ néhány érdekesebb példa:
 - adatgyűjtési jellemző
 - aszfaltburkolat
 - fenntartási munka
 - jellemző időjárási körülmény
 - megfelelőségigazolási dokumentáció (MD)
 - útszerkezet

Az útszerkezet felépítése

Közúti beruházások általános szabályai

► érték szerint besorolás (nettó)

- 20 millió Ft alatt: közúti mikroberuházás
- 20-80 millió Ft: közúti kisberuházás
- 80-500 millió Ft: közúti közepesberuházás
- 500-10.000 millió Ft: közúti nagyberuházás
- 10 milliárd Ft felett: közúti óriásberuházás

► típus szerinti besorolás

- új építési munkák
- rekonstrukciós munkák
- felújítási munkák
- karbantartási munkák

} fejlesztési munkák

} fenntartási munkák

- ▶ **kísérleti munkák: építetőnek 5 év adatgyűjtési kötelezettsége** van => jelentés az Útügyi Bizottságnak
- ▶ jellemző időjárási körülmények figyelembe vétele az ütemterv készítése során
 - időjárási körülmények felsorolása, melyre az ÚME-kban kikötéseket lehet tenni (pl. léghőmérséklet, csapadékmennyiség)
 - mi számít vis maiornak
- ▶ **forgalmi igénybevételi kategóriák**
 - könnyű („J” jelű) forgalmi igénybevétel,
 - b) normál („N” jelű) forgalmi igénybevétel,
 - c) fokozott („F” jelű) forgalmi igénybevétel, valamint
 - d) intenzív („I” jelű) forgalmi igénybevétel

► útszerkezet méretezése (újdonságok)

- **több egyenértékű útszerkezeti változat** közül az építtető dönt a tervezési fázisban – újrahasznosítás előnyben részesítése (nagy- és óriásberuházás)
- felújításoknál a meglévő szerkezetet fel kell tární (nagy- és óriásberuházás)
- különböző teherbírású földművel lehet tervezni (helyi adottságok figyelembe vétele) (E_2 : 30/50/75/100 MPa)
- tervezési forgalom meghatározásának fő szabályai: előnyben részesíti az **automatikusan képződő adatok felhasználását** (pl. EKÁER)
- teljes (100%)/részleges(50%+)/minimális élettartam(1-2 év)
 - útpályaszerkezet
 - autópálya: 30 év (aszfalt, beton egységesen)
 - gyorsút: 20 év
 - egyéb közút : 15 év
 - földmű: 100 év

▶ útpályaszerkezetek típusok felsorolása + különleges szabályok

- aszfalt útpályaszerkezet
- beton- és kompozitburkolatú útpályaszerkezet
- kő- és műkőburkolatú útpályaszerkezet

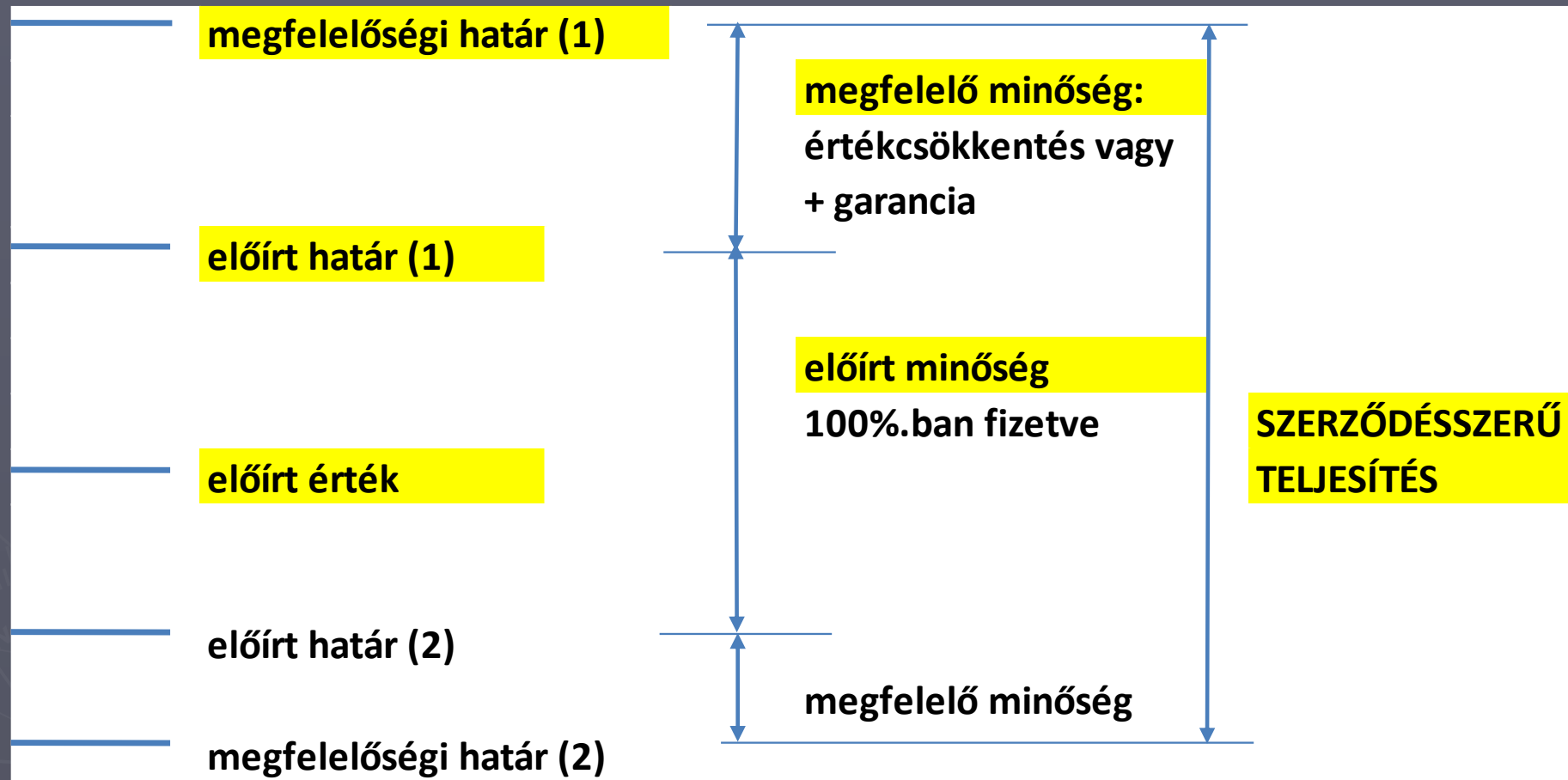
▶ építési alapanyagok felsorolása

- **Elsődleges építési alapanyag**
 - ▶ a) építési termék,
 - ▶ b) természetes építőanyag
 - ▶ c) az a) és a b) pontokban meghatározott anyagok keveréke.
- Másodlagos építési alapanyag
 - ▶ különböző melléktermékek
 - ▶ bontásból visszanyert építési alapanyagok

Minőségügy

- ▶ minőségügyi ellenőrzés rendszere
 - igazoló ellenőrzés (kivitelező)
 - építetői ellenőrzés (országos közút: MK kontroll labor)
 - eseti ellenőrzés (pl. NFM ellenőrzés)
 - megerősítő ellenőrzés (ellentmondó eredmények esetén)
- ▶ minőségügyi ellenőrzés fajtái
 - minőségügyi ellenőrző geodéziai mérés (GD-T minősítésű geodéta)
 - minőségügyi ellenőrző vizsgálat (NAH által akkreditált labor)
 - ▶ helyszíni vizsgálat
 - ▶ laboratóriumi vizsgálat (helyszíni mintavétel után)

► előírt érték + küszöbszintek

- küszöbszintek (ÚME-kban ill. tervben kell ezeket meghatározni): átlagértékre (szigorúbb) egyedi értékekre (kevésbé szigorú)
- + vállalható garancia: max. 12 hónap (összesen max. 60 hónap)

► **MMT:** mintavételi és megfelelőségigazolási terv

- minősítési jellemzők felsorolása (küszöbszintek, mérési/vizsgálati gyakoriság ill. módszer)
- 1. sz. melléklet megadja a tartalmi elemeit

► **TU:** technológiai utasítás

- az útépitési munka egy jól elhatárolt részének (jellemzően egy építményrésznek) építési vagy bontási folyamatának részletes leírása
- 2. sz. melléklet megadja a tartalmi elemeit

► **MD:** megfelelőségigazolási dokumentáció

- a megvalósult útépitési munka megfelelő minőségét igazoló dokumentumok összessége
- 3. sz. melléklet megadja a tartalmi elemeit

► igazoló ellenőrzés

- előírt érték és a tűréshatár közötti **tűrésben benne van** a kor technológiai színvonalán elfogadható eltérés + **mérési/vizsgálati bizonytalanság**
- ezek a geodéziai mérések és vizsgálatok képezik a MD alapját, de amennyiben építetői ellenőrzés nemmegfelelőséget tár fel, úgy a felülírja az igazoló ellenőrzés eredményét
- munka indulása előtt 10 nappal TU és MMT leadása
- burkolati rétegeken a mintavételi helyeket a réteg elkészültét követően az építési műszaki ellenőr jelöli ki
- eltakarási engedélyt az igazoló ellenőrzés eredményei alapján kell megkérni
- a kontroll labor akadályoztatása esetén a kivitelezői labor dupla mintát vehet és ha a saját eredménye megfelelő, az alapján kaphat eltakarási engedélyt

► építtetői ellenőrzés

- költségét az építtetőnek a kivitelezési szerződés értékének %-ában kell tervezni (min. 0,1%, max. változó)
- ellenőrzési terv összeállítása a munka elején (kisebb munkáknál nem kötelező)
- a tervben a vizsgálatokat arányosan kell szétosztani (ha az MMT-ben min. 10 vizsgálat van, akkor abból min. egy kontroll is lesz)
- mintavétel/helyszíni mérés 5/10 napon belül (ütemterv!)
- átfutási idők: 4. mellékletben
 - eredményközlés (**max. 15 nap**) – **csak a kivitelező után**
 - jegyzőkönyv kiadása (~eredményközlés +5 nap)
 - **csak határidőn belül közölt eredményeket kell figyelembe venni!**
- **egyszerűsített minőségügyi ellenőrzés fogalma**
 - kritikuson úton lévő szerkezet elem+ hosszú technológiai igényű minőségügyi ellenőrzés esetén
 - ÚME-kban újfajta vizsgálati/számítási módszereket kell kidolgozni

▶ vizsgált jellemzők és az értékcsökkentés

- **adatgyűjtési jellemzők** (ÚME-kban megadottak) – csak tájékoztató jellegűek
- **minősítési jellemzők** (KÉSZ-ben + ÚME-kban megadottak)
 - ▶ építési minősítési jellemzők
 - **menyiségében mérhető**
 - **minőségében mérhető**
 - ▶ jótállási minősítési jellemzők - nincs értékcsökkentés, de tűréshatár van
- **értékcsökkenés számítása**
 - ▶ mennyiségében mérhető jellemző esetén:
 - átlageltérésnél kétszeres,
 - egyedi eltérésnél 1,25-szoros szorzó
 - ▶ minőségében mérhető jellemző esetén
 - lineáris függvény, 0% körül indul, max. 30% lehet
 - több jellemző egy rétegre:összevonás max. 50%-ig
 - átlageltérés súlyosabb, mint az egyedi

▶ jótállás fajtái

- általános jótállás (36 hónap)
- sajátos jótállás
 - ▶ kiterjesztett jótállás (36-60 hónap)
 - ▶ rövidített jótállás (12-24 hónap)

▶ jótállás előírásának feltételei

- teljes élettartamra méretezett út esetén
 - ▶ általános (nem értékelési szempont a jótállás)
 - ▶ kiterjesztett jótállás (értékelési szempont a jótállás)
- részleges élettartamra méretezett út esetén
 - ▶ rövidített jótállás
- karbantartási munka esetén
 - ▶ rövidített jótállás, melyről szerződésben el lehet tekinteni
- rövid kötelező alkalmassági idő esetén
 - ▶ rövidített jótállás alkalmazható

- ▶ rövid beszállítási és bedolgozási idővel rendelkező építési termékek szállítási távolsága
 - ▶ pályaburkolati beton, nagyszilárdságú beton: max. 40 km
 - ▶ egyéb beton, CKt: max. 80 km
 - ▶ **hengerelt aszfalt: max. 80 km**
 - ▶ nagyobb távolság csak akkor ha
 - nincs érvényes ajánlat vagy
 - nincs távon belül gyártómű
 - ▶ kisebb távolság előírható (pl. lakosság védelme, természet védelme esetén)
 - ▶ **aszfaltkeverőtelep: pontforrás működtetési engedély kell**
 - ▶ betonkeverőtelep: létesítési engedély kell
 - ▶ meglévő, engedéllyel rendelkező gyártóművek listája kormányzati portálon fog szerepelni
 - ▶ szerződés megkötésének feltétele: engedély + szállítási útvonal bemutatása (ha kell elvi közútkezelői hozzájárulás)
 - ▶ lehet ajánlati értékelési szempont is

Az útépitési tevékenység

- ▶ 191/2009 Korm. rendelet kiegészítése
- ▶ útépitési munka megkezdése
 - építtetői, építési műszaki ellenőri és kivitelezői szerepkörnek el kell különülnie
 - munkaterület átadás szabályai
- ▶ útépitési munka folyamata
 - téli üzemeltetés alatti munkavégzés szabályai

▶ útépitési munka befejezése

vállalkozói készrejelent

építtető hív össze (elektronikusan)

max. 15 nap

eljárást megindító egyeztetés

hibajavítás

szerz. szerint

5-30 nap

műszaki átadás-átvételi eljárás befejezése (jkv.)
+ kivitelező visszaadja a munkaterületet

kisebbségek javítások,
kiegészítések

max. 90 nap

jótállási időszak

- az eljárás téli üzem alatt szüneteltethető
- sikeres lezárás feltétele: rendeltetésszerű használatra alkalmasság
- építtető forgalomba helyezési eljárás keretében átadja a létesítményt a közútkezelőnek
- MD-t a megindító egyeztetésen kell átadni és az eljárás befejezéséig kell véglegesíteni

Az építési műszaki ellenőr tevékenysége

- ▶ 191/2009 Korm. rendelet kiegészítése
- ▶ mi a teendő ha a közútkezelői utasítás ellentmond az építetési elvárásnak
- ▶ szakágankénti felelős műszaki ellenőrök munkájának koordinálása
- ▶ részvétel a minőségügyi ellenőrzések folyamatában (pl. eltakarási engedélyek kiadása, burkolaton mintavételi helyek kijelölése)
- ▶ mikor kell leállítani a munkát

Záró rendelkezések

- ▶ Kihirdetést követően 30 napon belül lép hatályba
- ▶ *új ÚME-k megalkotására/ régiók átalakítására 1 év állhat rendelkezésre*
- ▶ hatályát veszti a 29/2010 (IV.7.) KHEM rendelet

Köszönöm a figyelmet!